

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים
גף השכלה

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה: קיץ 2006, תשס"ו
היקף הבחינה: יחידת לימוד אחת
מספר שאלון: 990201

ת ק ש ו ר ת
הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה : שלוש שעות
- ב. מבנה השאלון ומפתח הערכה : בשאלון זה שלושה חלקים :
פרק ראשון	(4x10)	- 40 נקודות
פרק שני	(4x10)	- 40 נקודות
פרק שלישי	(10x2)	- <u>20 נקודות</u>
סה"כ		- 100 נקודות

- ג. חומר עזר מותר לשימוש : אין
- ד. ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנים ולנבחנות כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

פרק ראשון (40 נקודות)

השב על ארבע מתוך שש השאלות הבאות

תקשורת ודמוקרטיה

1. בעקבות פרסום ביניים של דוח ועדת וייזלר, שהזהיר בכירים במשטרה שהם עלולים להיפגע מפרסום הדוח, התלונן מפכ"ל המשטרה שיש ניסיון 'לצוד את ראשו'. ושעל השר הממונה לתת גיבוי לו ולמשטרה.
האם התקשורת צריכה להמתין לפרסום המלא של הדוח ואולי גם למשפט ולפסק דין, לפני שהיא מבקרת את המשטרה? הסבר את התשובה. (10 נק')
2. א. מה משמעות הביטוי 'כלב השמירה של הדמוקרטיה'? (2 נק')
ב. ציין בשם שני מוקדי כוח שלטוניים, שהתקשורת חייבת לסקר אותם. (4 נק')
ג. ציין בשם שני מוקדי כוח פרטיים, שהתקשורת חייבת לסקר אותם. (4 נק')
3. א. האם כשמגיעה ידיעה ביטחונית לידי של עורך עיתון הוא צריך להפעיל 'שיקול דעת בטחוני', לפני שהוא מפרסם את הידיעה?
הסבר את התשובה. (4 נק')
ב. מי השותפים ל 'הסכם מחליף חוק' הנוגע לצנזורה? (2 נק')
ג. האם יש לצנזורה סמכות לפסול ידיעות על התנהגות הרמטכ"ל, אם נודע שעבר על החוק? הסבר את התשובה. (4 נק')
4. מה זה "פלורליזם תקשורתי"? (4 נק')
למה חשוב שיתקיים "פלורליזם תקשורתי" במדינה דמוקרטית? (6 נק')
5. א. מה זה "בעלות צולבת"? (4 נק')
ב. למה "בעלות צולבת" עלולה לגרום נזק לדמוקרטיה? (6 נק')
6. ציין בשם שני חוקים מגבילי פרסום, שאינם פוגעים בדמוקרטיה.
הסבר ונמק למה כל אחד מהחוקים האלה, למרות הפגיעה בזכות הציבור לדעת, איננו פוגע בדמוקרטיה. (10 נק')

חלק שני

השב על ארבע מתוך השאלות הבאות 7-13 (לחלק זה 40 נקודות).

7. גישת השימושים והסיפוקים

- א. פרט והסבר את גישת השימושים והסיפוקים. (6 נק')
ב. האם מגוון הערוצים בטלוויזיה בכבלים ובלווין מחזק את הגישה או מחליש אותה? הסבר. (4 נק')

8. מסרי שכנוע

- א. השנה הייתה שנת בחירות בישראל ושודרו תשדירי תעמולה. מבין שני מרכיבי העמדה – הקוגניטיבי והרגשי, לאיזה מרכיב יש לפנות כדי שהתעמולה תהיה הוגנת? נמק. (5 נק')
ב. לאיזה מרכיב פונה תעמולת הבחירות בדרך כלל? למה למרכיב זה? (5 נק')

9. דטרמיניזם טכנולוגי

- א. ניל פוסטמן כתב ספר בשם "אובדן הילדות", למה התכוון פוסטמן כשנתן לספרו את השם הזה? (5 נק')
ב. מרשל מקלוהן כתב באחד ממאמריו את המשפט "המדיום הוא המסר". מה משמעות האמירה הזאת? (5 נק')

10. חופש הביטוי

- א. מה ההבדל בין "יכול לעניין את הציבור" לבין "עניין ציבורי"? (4 נק')
ב. מנה שלוש זכויות הכלולות בחופש הביטוי. (6 נק')

11. אירוע מדיה

- בימים אלה מסתיימת אליפות העולם בכדורגל – "המונדיאל"
א. ציין בשם שלושה סוגים של אירועי מדיה. (4 נק')
ב. תן דוגמא לכל סוג של אירוע מדיה. (מלבד המונדיאל). (4 נק')
ג. איזה סוג של אירוע מדיה הוא "המונדיאל"? (2 נק')

12. מודל כספי להתפתחות אמצעי התקשורת

- א. מנה את ארבעת השלבים על פי מודל כספי. (4 נק')

(6 נק')

ב. איך הסתגל הקולנוע להופעת הטלוויזיה?

13. חדשות ואקטואליה

לפניך ידיעה עיתונאית: שלושה קטינים נעצרו בערב שבת באזור המועדונים בקריות לאחר שבכיסיהם נמצאו סכינים. הסכינים הוחרמו ואחרי חקירה בתחנת המשטרה נשלחו הקטינים לבתייהם.

א. ציין את חמשת המי של התקשורת. איך כל אחד מהם מופיע בידיעה? (5 נק')

ב. מנה שלושה קריטריונים לחדשות שהפכו את האירוע לחדשה. (5 נק')

חלק שלישי

יש להקיף בעיגול נכון או לא נכון 10 מתוך 12 המשפטים הבאים (לכל תשובה נכונה 2 נקודות. סה"כ לחלק זה 20 נקודות):

14. אירוע שיש לו צופים רבים הוא אירוע מדיה. נכון / לא נכון

15. למערכת חדשות יש אילוצים שמשפיעים על מה שיפורסם. נכון / לא נכון

16. קהל תקשורת המונים הוא קהל גדול, הטרוגני ואנונימי. נכון / לא נכון

17. מפת התקשורת של ישראל מתפרסמת באתר 'מפה' באינטרנט. נכון / לא נכון

18. גישה של 'השפעות חזקות' בתקשורת אומרת, שלקהל הצרכנים יש השפעה חזקה על מה שיתפרסם באמצעי התקשורת. נכון / לא נכון

19. 'דטרמיניזם טכנולוגי' הוא גישה בתקשורת האומרת שהשפעת התקשורת תלוייה בעיקר בטכנולוגיה, שבאמצעותה מעבירים את המסר. נכון / לא נכון

20. כדי להעביר את המסר שלה מרבה תעמולת הבחירות להשתמש בחנופה, בהגזמה, ובחזרות רבות. נכון / לא נכון

21. האפשרות לפנות לקהלי יעד קטנים יחסית, בטלוויזיה הרב ערוצית, בכבלים ובלווין (פרגמנטציה), גרמה לזה שהטלוויזיה שוב לא פונה לקהלים גדולים במיוחד. נכון / לא נכון

22. המודל הדמוקרטי של יחסי ממשל-תקשורת מכונה גם "מודל של אחריות חברתית".
נכון / לא נכון
23. המצאת הדפוס נחשבת למהפכה בהתפתחות התקשורת.
נכון / לא נכון
24. בתהליך של תקשורת בין-אישית חייב להיות מדיום.
נכון / לא נכון
25. לפי מודל כספי להתפתחות אמצעי התקשורת נמצא המחשב בשלב הפריצה.
נכון / לא נכון

בהצלחה!